

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

3-son (5-jild)
2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 3 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrda 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Mansurov Ulug'bek Umarovich</i> FARG'ONA VODIYSI SHAHARLARIDA TIBBIYOT TIZIMIDAGI O'ZGARISHLAR (1917-1990-YILLAR)	12-20
<i>Yuldashev Ulugbek Kadirjanovich</i> O'ZBEKISTONDA PROFESSIONAL TA'LIM BOSQICHIDA DUAL TA'LIM SHAKLINING JORIY QILINISHI TARIXI	21-27
<i>Bobobekova Nargiza Ismatullayeva</i> JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI FAOLIYATI TARIXI (XIX ASR IKKINCHI YARMI - XX ASR BOSHLARI)	28-33
<i>Esanova Nilufar</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONNING YENGIL SANOAT SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR BILAN HAMKORLIGI	34-37
<i>Tursunov Bekzot Yandashevich</i> QO'QON XONLIGI QO'SHININING QUROL-ASLAHALARIGA OID	38-45
<i>Давлетмуратов Куралбай Хожамуратович</i> АНТИЧНЫЕ И СРЕДНЕВЕКОВЫЕ ЗООМОРФНЫЕ МЕТАЛЛИЧЕСКИЕ ИЗДЕЛИЯ ХОРЕЗМА	46-52
<i>Raximov Bektosh, Tashmuradov Umidbek</i> AMIR TEMUR VA TEMURIYLAR DAVRIDA TASHQI DIPLOMATIK ALOQALARNING DAVLAT SIYOSIY TARAQQIYOTIDAGI AHAMIYATI	53-57
<i>Otaxanov Alisher Mamadaliyevich</i> TEMURIY MALIKALARNING ILM-FAN VA IJTIMOIIY TARAQQIYOTGA QO'SHGAN HISSALAR	58-64
<i>Xakimov Ravshan Raimovich</i> MIRZACHO'LNING ETNOEKOLOGIK MUAMMOLARI	65-74
<i>Ergashev Jahongir Yunus o'g'li</i> TURK XOQONLIGINING BOSHQARUVIDA IMPERIYACHILIK XUSUSIYATLARINING O'ZIGA XOS JIHATLARI	75-82

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Gabriel Ayodeji Ogunmola</i> ЦИФРОВОЙ ДИВИДЕНД: ИЗУЧЕНИЕ ПОТЕНЦИАЛА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	83-96
<i>Abdullayev Altinbek Yangibayevich</i> KORXONANING KOMPLEKS ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI VA QO'SHIMCHA MAHSULOT ISHLAB CHIQUARISH HISOBINI YURITISHNING USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	97-113
<i>Komolov Odiljon Sayfidinovich</i> KREDIT TASHKILOTLARINI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING TAHLILI	114-123

<i>Shaislamova Nargiza Kabilovna</i> MAMLUKAT IQTISODIYOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING ROLI	124-134
<i>Qo'chqarov Baxtiyor Xoshimjanovich</i> KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING AYLANMA MABLAG'LARINI SHAKLLANTIRISH VA UNDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI	135-147
<i>Abdimurodov Baxrom, Abdimurodov Bahodir</i> AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA XODIMLARGA HAQ TO'LANADIGAN HAR YILGI MEHNAT TA'TILINI RASMIYLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH	148-152
<i>Matkarimov Inomjon, Yuldashbayev Azizullo</i> BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH	153-158
<i>Исламмутидинова Дина Файзрахмановна</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ КОНЕВОДСТВА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНИ	159-166
<i>Ravshanov Zaxiriddin Ibragimovich</i> OVQATLANISH XIZMATLARI SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINI RIVOJLANTIRISH BORASIDA TAVSIYALAR	167-176
<i>Джуманиязов Уббинияз Исмайл улы</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ КИТАЯ	177-183
<i>To'lov Ulug'bek Toshmamatovich</i> YERLARNI BAHOLASH VA SOLIQQA TORTISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	184-193
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Xolmirzaev Xurshid Nakibillaevich,</i> IJTIMOIY-KASBIY FAOLIYAT JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKTNING INSON SALOHİYATIGA TA'SIRI	194-200
<i>Tashanov Abduxoliq</i> QADIMGI SHARQ MANBALARIDA INSON BUZG'UNCHILIGI HAQIDAGI QARASHLAR ...	201-206
<i>Muhamedov Asror Asadovich</i> UCHINCHI RENESSANS POYDEVORINI YARATISHDA YUSUF XOS HOJIB FALSAFIY MEROSIDAN FOYDALANISH	207-213
<i>Жумаева Шахло Суюновна</i> ВОПРОС НРАВСТВЕННОГО СОВЕРШЕНСТВА В УЧЕНИИ АХМАДА ЯССАВИ	214-219
<i>Eshonqulov Laziz Norqobul o'g'li</i> HAJVIYLIKNING PSIXOLOGIK IJTIMOIY-MADANIY VA ESTETIK XUSUSIYATI	220-224
<i>G'ulomov Zuxriddin Baxromjon o'g'li</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA YOLG'ON AXABOROTLARNING MAZMUN-MOHİYATI VA KONSEPTUAL ASOSLARI	225-231
<i>Xaitov Lazizbek Azamatovich</i> HAKIM TERMIZIYNING FALSAFIY TA'LIMOTI	232-236

<i>Ortiqov Shahriddin</i> SHAXS ESTETIK ONGI VA MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA TEATR SAN'ATINING O'RNI	237-241
<i>Toshboboeva Munavar</i> IJTIMOIY-MA'NAVIY MUHIT BARQARORLIGIDA XOTIN-QIZLARNING ISHTIROKI	242-248
<i>Murotov Elyor Narzillo o'g'li</i> YANGI O'ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYALARINING UZVIYLIGI VA FALSAFIY TAHLILI	249-255
<i>Soipova Mavjuda Karimjanovna</i> FAZL IBN AHMAD TA'LIMOTIDA NUR VA HARAKAT MASALASI	256-260
<i>Ashurova Xurshida Sag'dullaevna</i> HOJI MUIN ZAMONDOSHI SHOKIR MUXTORINING HAYOTI VA FAOLIYATI HAQIDAGI QARASHLARI	261-264
<i>Karimov Anvarjon Lutfilloyevich</i> IBN SINO FALSAFIY MEROSIDA AXLOQI MASALASI	265-269
<i>Shakambarov Abdurashid Abdujabbarovich</i> MA'NAVIY MARGINALLASHUV DAN HIMOYALANISHDA XORIY TAJRIBASI	270-275
<i>Samadov Jonmurod</i> JALOLIDDIN RUMIY GNOSEOLOGIASINING ZAMONAVIY TAHLILI	276-280
<i>Barnoev Sanjar Qurbonovich</i> YUSUF HAMADONIYNING INSON VA KOINOT UYG'UNLIGIGA OID TA'LIMOTIDA ME'YOR MASALALARI	281-286
<i>Ярлакабов Джамшид Мамасултонович</i> СВОБОДА И НЕОБХОДИМОСТЬ КАК ВЕКТОРЫ РАЗВИТИЯ ГЛОБАЛЬНОГО ОБЩЕСТВА: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ	287-291
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Isanova Feruza Tulqinovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA XALQARO HUQUQ SOHASIGA OID LEKSIK BIRLIKLARNING SINXRON TAHLILI	292-297
<i>Xayrullayeva Shahzoda Farhod qizi</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA SALBIY VA IJOBIY HIS TUYG'ULARNI LINGVOKULTUROLOGIK TAHLILI	298-303
<i>Tadjiyeva Mastura, Umarxonova Dilafruz</i> INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARIDA "BOYLIK" VA "FAQIRLIK" KONSEPTLARINING AKSIOLINGVISTIK TAHLILI	304-308
<i>Sharipova Nilufar Shaxrillo qizi</i> ZAMONAVIY DUNYO ADABIYOTIDA XALQ KULGISI ASOSIDA KELIB CHIQQAN YANGI BADIY SHAKLLAR	309-312
<i>Ochilova Gulnoza Farxod qizi</i> NUTQ BIRLIKLARI MASALASINING UMUMIY TILSHUNOSLIKDAGI TALQINI	313-316
<i>Alqarov Nazarbek Alisher o'g'li</i> IT MOTIVINING DUNYO VA O'ZBEK ADABIYOTSHUNOSLIGIDA O'RGANILISHI	317-322

<i>Abdusalomov Firuz Abduxoliqovich</i> HARBIY DISKURSDA BUYRUQNING VOQELANISHI	323-329
<i>Ruzmatova Gulnara Kulmamatovna</i> STYLISTIC AND LINGUACULTUROLOGICAL FEATURES OF IMPLICATURES IN ENGLISH AND UZBEK ANECDOTES	330-333
<i>Safarova Farida, Toshkulova Madinabonu</i> THE STUDY OF TEXT LINGUISTIC	334-337
<i>Amonova Dilshoda Azamat qizi</i> ADABIYOTDA BADIY OBRAZ TUSHUNCHASI VA UNING XUSUSIYATLARI (DEN BRAUNNING "DA VINCHI SIRI" ROMANI MISOLIDA)	338-343
<i>Sultonova Gulchehra Xusanovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILI NAMUNASI SIFATIDA AFORIZMLARNING MADANIY VA FALSAFIY JIHATLARI	344-348
<i>Makhmudova Mutabar Dustmukhammad kizi,</i> CAUSES OF STEREOTYPE OCCURRENCE	349-353
<i>Sadullaeva Matlyuba Akhrorovna,</i> NUMERIC MYSTERIES: THE ROLE OF NUMBERS AND SYMBOLISM IN "THE DA VINCI CODE"	354-359
<i>Khusenova Shosura Toshtemirovna,</i> DOCTORS' ATTITUDES TOWARD LEARNING ENGLISH: A NEEDS ANALYSIS REPORT	360-363
<i>Mamajanova G'uncha, Shakirova Saida</i> EKVIVALENTLIK VA TAFOVUT MEZONLARI ASOSIDA O'ZBEK VA INGLIZ METAFORALARINING QIYOSIY TAHLILI	364-368
<i>Saydullayeva Dilrabo Ilxom qizi</i> SODIQIY AFSHORNING "MAJMA UL-HAVAS" TAZKIRASI VA UNING O'ZBEK TAZKIRASHUNOSLIGIDAGI AHAMIYATI	369-372

12.00.00 - YURIDIK FANLAR

<i>Нурпеисов Еркеш, Ибраева Алуа, Сманова Акмарал</i> КОНСТИТУЦИОННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ТРИАДЫ В ИСТОРИЧЕСКОМ ВЫБОРЕ КАЗАХСТАНА	373-379
<i>Камалов Мансурхон Мухтарович</i> К ВОПРОСУ О КОНФЛИКТЕ ИНТЕРЕСОВ В КОРПОРАТИВНЫХ ОТНОШЕНИЯХ	380-385
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i> QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	386-394
<i>Xolov Utkir Shomurodovich,</i> QONUNYI KUCHGA KIRGAN SUD Hujjatlari yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rishning ayrim masalalari	395-399
<i>Kuldoshev Ulug'bek Otabek o'g'li</i> KASB YUZASIDAN O'Z VAZIFALARINI LOZIM DARAJADA BAJARMASLIK VA XAVF OSTIDA QOLDIRISH JINOYATLARINING SUBYEKTI VA ULARNING FARQLI JIHATLARI	400-407

<i>Ибрагимова Сабина Эркиновна</i> К ВОПРОСУ О ДАЛЬНЕЙШЕЙ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ПРАВОСУДИЯ НА ДОСУДЕБНОЙ СТАДИИ, В УГОЛОВНО- ПРОЦЕССУАЛЬНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	408-413
<i>Avezov Dilshod Sadulayevich</i> MAHALLIY KENGASH DEPUTATINI CHAQIRIB OLISH MASALALARI VA UNING XUSUSIYATLARI	414-418
<i>Haydarov Jaloliddin Hamza o'g'li</i> VALYUTA QIMMATLIKLARINI QONUNGA XILOF RAVISHDA OLISH YOKI O'TKAZISH JINOYATINING PREDMETI TAHLILI	419-423
<i>Zairov Asadbek Sayfullo o'g'li</i> INKLYUZIV TA'LIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA QONUNCHILIK BAZASINING ROLI	424-432
<i>Karimov Bekmurodjon Anvarjonovich</i> BMT INSON HUQUQLARI BO'YICHA SHARTNOMAVIY ORGANLARI TIZIMINI KUCHAYTIRISH	433-442
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna</i> ZAMONAVIY OLIY TA'LIMDA KREATIVLIKNI TASHXISLASH METODIKALARINI QO'LLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	443-449
<i>Raxmatov Otabek Urinbosarovich</i> "JISMONIY TARBIYA VA SPORT PEDAGOGIKASI" FANINING BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA VA SPORT FAOLIYATI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDAGI AHAMIYATI	450-455
<i>Xamroyev Samijon Salimovich</i> SPORT TO'GARAGI MAHG'ULOTLARIGA TALABALAR QIZIQISHLARINI SHAKLLANTIRISHDA UZLUKSIZLIKNI TA'MINLASH VOSITALARI	456-461
<i>Berdiyeva Nilufar Ibodullayevna</i> TALABALARDA INSHONING MAZMUNII- MANTIQUIY BAYON QILINISHIGA DOIR BILIM, KO'NIKMA VA MALAKALARNI SHAKLLANTIRISH	462-467
<i>Ortiqov Bekruh Baxodir o'g'li</i> ZAMONAVIY VOLEYBOLCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGI VA BIOMEXANIK XUSUSIYATLARI HAMDA SAMARADORLIKKA TA'SIRI	468-472
<i>Jumayeva Xulkarxon Muxammadjonovna</i> TALABALARNI INVARIANTIV VA VARIATIV TAHDIDLARDAN HIMOYALASHNING PEDAGOGIK STRATEGIYASI	473-480
<i>Avliyaqulov Tolib Xolmurodovich,</i> TALABALAR KASBIY-AXLOQIY TAYYORGARLIGIGA QADRIYATLARGA ASOSLANGAN YONDASHUV	481-486
<i>O'tashev Xasan Nematullayevich</i> OLIIY TA'LIM MUASSASASIDA SPORT ISHLARINING USTUVOR VAZIFASI SIFATIDA SPORT MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING MUHIM JIHATLARI	487-492
<i>Axmadjanov Doniyor Baxtiyor o'g'li</i> BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHISINING AXLOQIY YETAKCHILIGI VA KASBIY FAZILATLARI	493-500

<i>Mengliyev Bobur Normamatovich</i> O'QITUVCHILARNI PEDAGOGIK KOMPETENTLIGINI TAHLIL QILISH USULLARI	501-507
<i>Gafforov Alisher Xolmurodovich</i> PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASALARI RAQAMLI TA'LIM RESURLARINI LOYIHALASH, TIZIMLASHTIRISH VA UNING MAZMUNI	508-518
<i>Qurbonova Bonu Quvondiq qizi</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI KITOBGA QIZIQTIRISH: SAMARALI USULLAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	519-524
<i>Zubaydullayev O'ktam Raim o'g'li</i> O'QUVCHI SHAXSINI SHAKLLANTIRISHDA SAN'ATNING O'RNI	525-529
<i>Raximov Nurillo Narzullaevish</i> BO'LAJAK MUSIQA O'QITUVCHISINI KASBIY-PEDAGOGIK FAOLIYATGA TAYYORLASH: MUAMMO VA YECHIMLAR	530-538
<i>Ergashova Munisa Hoshim qizi</i> MUSTAQIL TA'LIMNI O'YINLAR ORQALI TASHKIL ETISH	539-543
<i>Nuriddinova Madina, Nuriddinov Muhriddin</i> USING WIKI-TECHNOLOGY TO IMPROVE STUDENTS' WRITING COMPETENCE	544-552
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna,</i> O'QUVCHILARNING MANTIQUIY FIKRLASHINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	553-560
<i>Nasriddinova Hulkar Komiljonovna,</i> RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BOSHLANG'ICH SINFLAR MATEMATIKA TA'LIMIDA QO'LLANILISHI IMKONIYATLARI	561-565
<i>Evatov Saminjon Sobirovich</i> JAMOAVIY FAOLIYATNI TASHKIL ETISH ASOSIDA O'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH	566-572
<i>Samatova Shohsanam Xolmuhammad qizi</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KOGNITIV YONDASHUV ASOSIDA TIZIMLI FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH TAMOIYILLARI	573-577
<i>Idrisov Mironshoh Ilyos o'g'li</i> TALABALARNI JISMONIY TARBIYA, SPORT VA TURIZM VOSITALARI BILAN SOG'LOMLASHTIRISH TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	578-582
<i>Nasriddinova Nilufar Shuxrat qizi</i> 1-SINF ONA TILI DARSLARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING INTENSIVLIGINI TA'MINLASH METODIKASI	583-587
<i>Yavkochdiyeva Dilafruz</i> TALABALARNI PEDAGOGIK KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA "STAATE" INNOVATSION TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH	588-593

Received: 16 February 2025

Accepted: 5 March 2025

Published: 20 March 2025

Article / Original Paper

STIMULATING READING IN PRIMARY SCHOOLCHILDREN: EFFECTIVE METHODS AND MODERN APPROACHES

Kurbonova Bonu

master's student

Uzbek-Finnish Pedagogical Institute

Abstract. This article analyzes modern methods for developing interest in books in schoolchildren. Developing a love of reading not only helps children learn, but also has a positive effect on their cognitive, social, and emotional development. Creating a comfortable and attractive reading environment, game-based learning, using interactive digital tools, audiobooks, e-books, game applications, and methods of animating books using augmented reality technologies can increase children's enthusiasm for reading. The article shows how learning using modern technologies can be made an exciting and rich experience, and provides practical advice for both parents and teachers.

Keywords: primary education, audiobooks, e-books, digital technologies, interactive games, virtual clubs.

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI KITOBGA QIZIQTIRISH: SAMARALI USULLAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Qurbonova Bonu Quvondiq qizi

magistrant

O'zbekiston-Finlyandiya pedagogika instituti

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitoblarga bo'lgan qiziqishni rivojlantirish bo'yicha zamonaviy usullar tahlil qilinadi. O'qishga bo'lgan muhabbatni shakllantirish nafaqat bolalarning bilim olishiga yordam beradi, balki ularning kognitiv, ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Qulay va jozibador o'qish muhitini yaratish, o'yin asosida o'qitish, interaktiv raqamli vositalardan foydalanish, audiokitoblar, elektron kitoblar, o'yinlashtirilgan ilovalar, shuningdek, AR texnologiyalari orqali kitoblarni jonlantirish usullari bolalarda o'qishga bo'lgan ishtiyoqni oshirishi mumkin. Maqola zamonaviy texnologiyalar yordamida o'qishni qiziqarli va boy tajribaga aylantirish imkoniyatlarini ko'rsatadi va ota-onalar hamda o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, audiokitoblar, elektron kitoblar, raqamli texnologiyalar, interaktiv o'yinlar, virtual klublar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I3Y2025N78>

Kirish. Bugungi raqamli texnologiyalar asrida bolalarda kitoblarga bo'lgan qiziqishni uyg'otish va saqlab qolish tobora dolzarb masalaga aylanmoqda. O'qish nafaqat ta'lim olishning asosiy vositasi, balki bolaning aqliy va emotsional rivojlanishini ta'minlaydigan muhim jarayon hisoblanadi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun o'qish oddiy ko'nikma bo'lib qolmasdan, ularning tasavvur olamini kengaytiruvchi va o'quv jarayoniga ishtiyoqni oshiruvchi sarguzasht sifatida namoyon bo'lishi kerak. Ammo zamonaviy o'yinlar, ilovalar va boshqa raqamli vositalar kitoblarga bo'lgan e'tiborni o'ziga jalb qilayotgan bir paytda, bolalarda o'qishga bo'lgan muhabbatni shakllantirishning innovatsion yondashuvlarini qo'llash muhim

ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqola bolalarning o'qishga qiziqishini oshirishga qaratilgan usullarni ko'rib chiqadi va ota-onalar hamda o'qituvchilarga zamonaviy texnologiyalar, qiziqarli muhit yaratish, shuningdek, interaktiv va ijodiy yondashuvlardan samarali foydalanish bo'yicha tavsiyalarni taqdim etadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni rivojlantirishga oid ko'plab ilmiy va amaliy tadqiqotlar amalga oshirilgan. Ushbu tahlilda mualliflar o'rtasida e'tiborni tortgan asosiy yondashuvlar va tadqiqot natijalari yoritiladi.

1. O'qishga qiziqishni rivojlantirish bo'yicha umumiy yondashuvlar

Frey [1] tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda o'quv muhitining qulayligi va jozibadorligi o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishiga bevosita ta'sir qilishi ta'kidlangan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, rang-barang kitob javonlari, qulay o'tirish joylari va mos yoritish kabi omillar o'quvchilarda o'qishni zavqli tajribaga aylantiradi. Vygotskiyning ijtimoiy o'rganish nazariyasiga ko'ra, bolalar tengdoshlari bilan birgalikda o'qish orqali bilimlarni chuqurroq o'zlashtiradi, bu esa virtual kitob klublari va muhokama platformalarining ahamiyatini oshiradi.

2. O'yin asosida o'qitish

Gee [2] o'yin asosida o'qitishning bolalar o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishdagi samaradorligini tahlil qilgan. Uning tadqiqotlarida o'yinlashtirilgan o'qish strategiyalari, masalan, ball yig'ish, hikoyani davom ettirish uchun savollarga javob berish yoki topishmoqlarni yechish, bolalarning bilim olish jarayoniga faol ishtirok etishini kuchaytirishi aniqlangan.

3. Raqamli texnologiyalar va interaktiv vositalar

Larson [3] audiokitoblarning o'qishga qiziqishda muhim o'rin tutishini ta'kidlab, ular bolalarning eshitish qobiliyatini rivojlantirishda va matnni tushunishni yaxshilashda samarali ekanligini ko'rsatgan. Elektron kitoblar va AR texnologiyalar, masalan, Storybird va Wonderscope ilovalari orqali bolalar o'qishga vizual va interaktiv yondashuvlar bilan jalb qilinadi.

4. Ijodiy yondashuvlar va raqamli hikoya yaratish

Blevins va Burke [4] raqamli hikoya platformalarining (masalan, Storybird yoki Pixton) bolalarda o'qishga bo'lgan ishtiyoqni oshirishdagi ahamiyatini ta'kidlaydi. Ushbu platformalarda o'quvchilar nafaqat tayyor matnlarni o'qiydilar, balki o'z hikoyalarini yaratib, ijodiy jarayonda ishtirok etadilar. Bu yondashuv ularning tasavvurlari va fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

5. Ijtimoiy muhitning ta'siri

Gambrell [5] o'quvchilar o'rtasida ijtimoiy o'zaro ta'sir orqali o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirishni muhim deb biladi. U tengdoshlar bilan birgalikda o'qish va muhokama qilish jarayoni o'quvchilarning o'qishdagi muvaffaqiyatlarini oshirishini ta'kidlaydi. Onlayn kitob klublari va virtual muhokama platformalari bu jarayonni yanada kengaytirishga xizmat qiladi.

Yuqoridagi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni shakllantirish uchun qiziqarli muhit yaratish, raqamli texnologiyalarni qo'llash va ijtimoiy o'qish jarayonlarini tashkil etish samarali natijalar beradi. Shu bilan birga, o'yin va ijodiy yondashuvlar o'qish jarayonini yanada boyitadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitoblarga bo'lgan qiziqishni rivojlantirish bo'yicha zamonaviy usullarni o'rganish uchun quyidagi tadqiqot metodologiyasi qo'llanildi:

1. Nazariy adabiyotlarni tahlil qilish: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirishga oid ilmiy maqolalar, kitoblar va tadqiqotlar o'rganildi. Bu jarayonda o'qish muhitining ahamiyati, o'yin asosida o'qitish, raqamli texnologiyalar va interaktiv vositalarning roli kabi mavzular tahlil qilindi.

2. Amaliy tajribalarni o'rganish: Boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlaydigan o'qituvchilar va pedagoglar bilan suhbatlar o'tkazilib, ularning tajribalari va qo'llayotgan usullari haqida ma'lumotlar yig'ildi. Bu suhbatlar orqali o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishda qo'llanilayotgan samarali metodlar aniqlashga harakat qilindi.

3. Kuzatishlar: Boshlang'ich sinflarda o'qish darslari kuzatilib, o'quvchilarning o'qishga bo'lgan munosabati, ishtiroki va qiziqishi baholandi. Kuzatishlar davomida o'qituvchilarning dars jarayonida qo'llayotgan usullari va ularning samaradorligi tahlil qilindi.

4. So'rovnomalar: O'quvchilar, ularning ota-onalari va o'qituvchilar orasida so'rovnomalar o'tkazilib, o'qishga bo'lgan qiziqish darajasi, kitob o'qish odatlari va raqamli texnologiyalardan foydalanish holati haqida ma'lumotlar yig'ildi. So'rovnomalar natijalari statistik tahlil qilinib, umumiy tendensiyalar aniqlashga harakat qilindi.

5. Tajriba-sinov ishlari: O'quvchilarda o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirishga qaratilgan yangi usullar sinovdan o'tkazilib, ularning samaradorligi baholandi. Masalan, o'yin asosida o'qitish, interaktiv raqamli vositalardan foydalanish yoki AR texnologiyalari orqali kitoblarni jonlantirish kabi usullar qo'llanildi va natijalari tahlil qilindi.

Ushbu metodlar orqali yig'ilgan ma'lumotlar asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitoblarga bo'lgan qiziqishni rivojlantirish bo'yicha samarali usullar aniqlashga harakat qilindi.

Tahlil va natijalar. Yoshlikdan o'qishga bo'lgan muhabbatni shakllantirish butun umr davomida o'qishga qiziquvchanlikni tarbiyalaydi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun o'qish nafaqat ko'nikma, balki ularning ongini kengaytiruvchi va qiziqishini oshiruvchi sarguzashtdir. Ammo raqamli texnologiyalar davrida bolalarni kitoblarga jalb qilish qiyinchilik tug'dirishi mumkin. Avvalo, bolalar o'qiydigan joy ularning ishtirokiga katta ta'sir ko'rsatishi mumkin. Qulay, jozibador o'rinlar, rang-barang kitob javonlari va shinam joylar bilan to'ldirilgan joy kitob o'qishni qiziqarli jarayonga aylantirishi mumkin. Devorga osilgan rasmlar, chiroqlar yoki kitoblar mavzusidagi kichik dekoratsiyalardan foydalanish ayni muddao. O'quvchilarga shu kabi shinam joyda o'zlariga yoqadigan kitoblarni mustaqil tanlash imkoniyatini berish ularning mustaqilligi va qiziqishini oshiradi. Bundan tashqari, o'yin asosida o'rgatishni qo'llash ham yaxshi natija beradi. Yosh bolalar tabiatan o'yin o'ynashni yaxshi ko'radilar, shuning uchun o'qishni o'yin bilan bog'lash ularni kuchliroq jalb qilish vositasi bo'lishi mumkin. Masalan, o'qishni “sirli o'yin” ga aylantiring va matnda javoblarini topishlari kerak bo'lgan topishmoqlar yaratish mumkin. Rollarga bo'linib hikoya qahramonlarini jonlantirish bolalarda tushunchani oshiradi va zavq beradi. Interaktiv o'qish mashg'ulotlari, masalan, “baland ovozda o'qish davrasi” tashkil qilib, o'quvchilar turli rollarni ijro eta oladigan joylar yaratish ham ularni qiziqtiradi va hikoyani jonlantiradi. Asosiy maqsad o'qishni faol va ishtirok etadigan tajribaga aylantirishdir.

Audiokitoblar, elektron kitoblar va boshqa raqamli texnologiyalardan foydalanish bolalar uchun turli xil interaktiv o'qish tajribalarini taqdim etishi mumkin. Audiokitoblar bolalarga hikoyalarni eshitish orqali tasvirlash va tushunishni osonlashtiradi, bu esa ularning eshitish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Bu usul, ayniqsa, an'anaviy o'qishda qiynalayotgan bolalar uchun foydali, chunki audiokitoblar hikoyalarni har xil o'quv uslublari uchun ochiq qiladi. O'qituvchilar va ota-onalar "hikoya vaqti" da audiokitoblardan foydalanib, bolalarni eshitayotgan narsalarni bajarishga yoki muhokama qilishga jalb qilishlari mumkin. Interaktiv elementlar bilan boyitilgan elektron kitoblardan foydalanish ham hozirgi kunda xorijiy davlat ta'lim tizimlarida yaxshi samara berib kelmoqda. Elektron kitoblarda ko'pincha bosish mumkin bo'lgan rasmlar, animatsiyalar va ovoz effektlari kabi interaktiv elementlar mavjud bo'lib, o'qishni yanada chuqurroq his qilishga yordam beradi. Epic yoki kindle kids edition kabi ilovalar bolalar o'zlari istagan sur'atda hikoyalarni o'rganishi mumkin bo'lgan keng elektron kutubxonalar bilan ta'minlaydi.

Ba'zi elektron kitoblarda bolalar uchun hikoya davomida qahramonlar uchun qaror qabul qilish imkoniyati mavjud, bu ularning hikoyaga yanada yaqinroq bo'lishiga yordam beradi. O' yinlashtirilgan o'qish ilovalaridan foydalanish ko'plab ilovalar o'qishni o'yin elementlari bilan birlashtiradi va bolalarni boblarni yakunlash yoki tushunish savollariga javob berish uchun ball yoki belgilar bilan rag'batlantiradi. Kahoot yoki bookful kabi ilovalar hikoya tafsilotlarini ko'rib chiqish uchun o'yinlardan foydalanadi va o'qishni qiziqarli raqobatga aylantiradi. Ushbu yondashuv bolalarda o'yin orqali o'qishga qiziqish uyg'otadi. Raqamli hikoya yaratish vositalarini qo'llashda storybird yoki pixton kabi platformalar bolalarga nafaqat hikoyalarni o'qish, balki ular bilan ijodiy ishlash imkoniyatini beradi. Ular hikoyalarni matn, rasm yoki hatto raqamli komikslar yaratish orqali hikoyalarga qo'shilishlari mumkin. Shunday qilib, bolalar passiv o'quvchilar emas, balki hikoyaning bir qismi, hatto yaratuvchisi bo'lib qoladi, bu esa ularning tushunishini va ijodkorligini oshiradi. Virtual kitob klublari va muhokama platformalari. Bolalar onlayn kitob klublariga qo'shilishi yoki tengdoshlari bilan virtual muhokamalarda ishtirok etib, hikoyalar haqida o'z fikr va hayajonlarini baham ko'rishlari mumkin. Zoom yoki google meet kabi ilovalar yordamida virtual o'qish davralari tashkil etish orqali bolalarga elektron yoki audiokitoblarni birgalikda muhokama qilish imkoniyati yaratiladi. Bu usul o'qish atrofida ijtimoiy aloqani kuchaytiradi va tengdoshlar orqali o'zaro yordam bilan motivatsiyani oshiradi.

Raqamli vositalardan foydalanish orqali ota-onalar va o'qituvchilar bolalar uchun o'qishni oson, qiziqarli va zavqli qilishi mumkin. Bu bolalarning hikoyalar bilan munosabatini tubdan o'zgartiradi va kitoblarga bo'lgan qiziqishni mustahkamlaydi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitoblarga bo'lgan muhabbatni shakllantirish ularning kognitiv, ijtimoiy va emotsional rivojlanishi uchun muhimdir. Qiziqarli o'qish muhitini yaratish, o'yin asosida o'rgatish, interaktiv raqamli vositalardan foydalanish va kitob klublari orqali ijtimoiy o'qishni qo'llash kabi samarali usullar va zamonaviy yondashuvlar yordamida o'qituvchilar va ota-onalar o'qish jarayonini bolalar uchun yoqimli va boy tajribaga aylantirishi mumkin. Ushbu strategiyalar yordamida o'qish majburiyatdan ko'ra zavqli odatga aylanadi, bolalarning kitoblarga bo'lgan qiziqishini rivojlantirib, ularga bilim va tasavvur olamiga eshik ochadi.

Xulosa va takliflar. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitoblarga bo'lgan qiziqishni oshirish ularning bilim olish jarayonini samarali qilishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qulay va jozibador o'qish muhitini yaratish, o'yin asosida o'qitish, interaktiv raqamli vositalardan foydalanish, audiokitoblar, elektron kitoblar, o'yinlashtirilgan ilovalar va AR texnologiyalari orqali kitoblarni jonlantirish kabi zamonaviy usullar o'quvchilarning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini sezilarli darajada oshiradi. Bu usullar nafaqat o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishga, balki o'quvchilarning kognitiv, ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

- ✓ O'qish muhitini yaxshilash: Maktab va uy sharoitida o'quvchilar uchun qulay va jozibador o'qish burchaklarini tashkil etish tavsiya etiladi. Rang-barang kitob javonlari, shinam o'qish joylari va mavzuga oid dekoratsiyalar bolalarda kitoblarga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantirishga yordam beradi.
- ✓ O'yin asosida o'qitish metodlarini qo'llash: O'qituvchilar va ota-onalar o'qish jarayonini o'yin elementlari bilan boyitishlari lozim. Masalan, hikoyalarni rollarga bo'linib o'qish, matn asosida topishmoqlar tuzish kabi usullar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi va o'qish jarayonini qiziqarli qiladi.
- ✓ Raqamli vositalardan foydalanish: Zamonaviy texnologiyalarni o'qish jarayoniga integratsiya qilish muhimdir. Audiokitoblar, elektron kitoblar va o'yinlashtirilgan o'qish ilovalari o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.
- ✓ Virtual kitob klublari va muhokama platformalarini tashkil etish: Onlayn kitob klublari va virtual muhokama platformalari orqali o'quvchilar o'z tengdoshlari bilan fikr almashish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu usul o'quvchilarning o'qishga bo'lgan motivatsiyasini oshirishda ijobiy natijalar beradi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Fisher D., Frey N. Implementing a schoolwide literacy framework: Improving achievement in an urban elementary school //The Reading Teacher. – 2007. – T. 61. – №. 1. – C. 32-43.
2. Gee J. L. Exploring music integration: Early childhood and elementary teacher practices //International Journal of Music Education. – 2023. – C. 02557614231217793.
3. Larson J. Multiple literacies, curriculum, and instruction in early childhood and elementary school //Theory Into Practice. – 2006. – T. 45. – №. 4. – C. 319-329.
4. Buikstra J. E. et al. Twenty-first century bioarchaeology: Taking stock and moving forward //American journal of biological anthropology. – 2022. – T. 178. – C. 54-114.
5. Gambrell J. L. Effects of age and schooling on 22 ability and achievement tests. – The University of Iowa, 2013.
6. Ризаев И. И., Муминова З. О. Профессиональная подготовка личности: оздоровление и духовное воспитание //Система менеджмента качества в вузе: здоровье, образованность, конкурентоспособность. – 2021. – C. 264-268.
7. Marhabo A. Yangi O'zbekiston sharoitida yoshlarni barkamol ruhda tarbiyalash va ularda badiiy ijodkorlikni shakllantirishning ahamiyati //Ustozlar uchun. – 2024. – T. 57. – №. 4. – C. 630-633.
8. Usmonov F. N. The Role of Scientific Ethics and Bioethics in Modern Society //Design Engineering. – 2021. – C. 8373-8379.
9. Kubayeva S. Language Games in cognitive processes: constructive-semantic approach //Conferencea. – 2023. – C. 156-159.

10. Mardonov R. Philosophical aspects of modern education //Conferencea. – 2021. – C. 15-17.
11. Ganiyev E. Stages of development and impact on social life of an informed society in Uzbekistan //Western European Journal of Historical Events and Social Science. – 2024. – T. 2. – №. 11. – C. 17-20.
12. Mavlanovna A. M. Problems of transforming a healthy worldview and creativity into a nationwide movement in society //Asian Journal Of Multidimensional Research. – 2021. – T. 10. – №. 7. – C. 32-36.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 3 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).